

EL LLENGUATGE

El senyor Ramon

Com quedem? S'ha d'accentuar o no s'ha d'accentuar, el nom propi *Ramon*? I *Ferran*? I *Anton*? Perquè el cas és que aquests noms, ara surten impresos amb accent gràfic, adés sense, i no és gens estrany, per tant, que arribi un moment en què, dit amb paraules de Pere Calders, ens facin trontollar els partits presos. Així, per exemple, en uns articles força recents sobre els orígens de la llengua catalana, el nom de baptisme del gran Lluïll apareix escrit sense accent en el cos dels articles i amb accent en els peus d'il·lustració. I encara més recentment llegim també accentuats els noms *Ferran* (amb accent greu, això sí) i *Anton*. Doncs, potser sí que en parlem una mica.

Les normes d'accentuació gràfica del català i del castellà difereixen, quant als mots aguts acabats en *n*, en el fet que en català s'accentuen només els que tenen les terminacions *en* i *in* i en castellà s'accentuen tots, per tant, incloent-hi els que tenen les terminacions *an*, *on* i *un*. Això fa que en català, contràriament al que s'esdevé en castellà, no s'hagin d'accentuar gràficament mots com, per exemple, els futurs *seran* o *diran*, el substantiu *saxofon* o l'adjectiu *algun*. I així mateix, per consegüent, els noms propis *Ramon* i *Anton*. Dit altrament, els noms propis *Ramon* i *Anton* són comuns al català i al castellà, però presenten la petita diferència gràfica que en castellà duen accent i en

català no. Però quan es tracta de persones reals, no és la llengua en què ens escaigui d'escriure el que ha de determinar la presència o l'absència de l'accent gràfic sinó la nacionalitat de la persona de què parlem. Així, si parlem de Lluïll, del cronista Muntaner, dels innumbrables Folc de Cardona, del general tortosí Cabrera, del savi Turró, del pintor Casas, del novel·lista Folch i Camarasa o del senyor Aramon i Serra, per exemple, cal escriure sempre *Ramon*, sense accent, però si ens referim al polígraf Menéndez Pidal, al dramaturg del Valle-Inclán i a l'inclassificable Gómez de la Serna, escriurem, tant si ho fem en català com en castellà, *Ramón*, amb accent a la *o*. I així mateix farem amb *Anton*. En canvi, *Ferran* és una forma exclusivament catalana. Per tant, s'ha d'escriure sempre sense accent. I no s'hi val, en certs casos, a parlar d'una «falta d'impremta». El tipògraf —o la fotocomposició— es pot equivocar, però subministra unes proves, que s'han de corregir escrupolosament.

Albert Jané